

Látnivalók

Sights
Sehenswürdigkeiten

1. Széchenyi tér

Széchenyi Square

Szécheny Platz

Kezdjük sétánkat Közép-Európa egyik legszebb és legnagyobb

gyobb téren, a Széchenyi

téren. A Tisza felőli oldalon elsőként Széchenyi István carrarai fehér márványszobra (Stróbl Alajos) látható. A „legnagyobb magyar”, a 19. század egyik legkiemelkedőbb és legjelentősebb alakja, akinek nevéhez a magyar gazdaság, a külpolitika, a közlekedés és a sport megreformálása fűződik. A következő, bronzból készült szobor Vásárhelyi Pált, a Tisza-szabályozás mérnökét ábrázolja (Mátrai Lajos), talapzatán az 1970-es illetve a 2006-os magasvizek szintjét

jelző márványtáblákkal. Utána a sorban Tisza Lajos szobra (Fadrusz János) következik. „Szeged grófja” európai látókörű és műveltségű ember volt, kora legjobb műszaki és városrendezési elveit valósította meg Szegeden a 19. század végén, a Nagyárvíz utáni újjáépítés során. A negyedik szobor Deák Ferencet örökíti meg (Zala György). Államférfi, politikus, „a haza bölcse”, „a nemzet prókátora”, a 19. században a Batthyány-kormány igazságügy-minisztere volt. A vele szemközt oldalon IV. Béla lovasszobra kezdi a sort (Tóth Béla és Tóth Dávid). A Városházával szemben helyezkednek el az Áldáshozó és a Romboló Tisza jelképes bronzalakjai. Mellette Klebelsberg Kuno országgyűlési képviselő, művelődéspolitikus, 1922 – 1931 között vallás- és közoktatásügyi miniszter szobrát, Melocco Miklós alkotását láthatjuk, a tér utolsó szoborpárosa pedig, mely Klgl Sándor alkotása, az első magyar királyt és feleségét, Szent Istvánt és Gizellát ábrázolja. A tér nyugati oldalán a Városháza mellett áll a klasszicista stílusú Zsótér-ház, építtetője a híres szegedi kereskedő família, a Zsótér család volt.

We kindly invite you for a pleasant stroll setting off from one of the most attractive and largest squares of Central Europe. On the side closer to the River Tisza one can see the Carrara white marble statue of István Széchenyi. He was an outstanding and significant figure of Hungarian politics in the 19th century. He reformed

Hungarian economy, transportation, foreign policy and sport life. The next is the bronze statue of the Tisza regulator, Pál Vásárhelyi, which holds the marble plaques indicating the high water levels of 1970 and 2006. The third statue in the line depicts Count Lajos Tisza, who at the end of the 19th century, following the great flood, realised the best technological and town planning methods of his age in Szeged. The fourth is the statue of Ferenc Deák, statesman, politician, „the wise man of the country”, „the lawyer of the nation”. He was Minister of Justice in the Batthyány Government in the 19th century. Opposite is the equestrian statue of King Béla IV. In front of the City Hall are situated the symbolic groups of The Blessing and The Devastating River Tisza, made of bronze. The next statue depicts Kuno Klebelsberg, Member of Parliament, Minister of Culture and Religion between 1922 and 1931. The last sculpture in the square depicts the first Hungarian king, Saint Stephen and his queen, Gisella. On the western side of the square next to the City Hall stands the classical Zsótér House built by the famous Zsótér merchant family.

Beginnen wir unseren Spaziergang auf einem der schönsten und größten Plätze Mitteleuropas, auf dem Széchenyi tér. Die von seltenen Baumarten beschatteten Parkteile sind von als richtige Kunstwerke geltenden Denkmälern geschmückt. Auf der Seite zur Theiß kann man das Denkmal von István Széchenyi, dem „größten Ungarn”, der bedeutendsten Figur der ungarischen Politik im 19. Jh. sehen. In der Reihe folgt die Bronzestatue des Theißreguliers Pál Vásárhelyi, im Postament

mit zwei Marmortafeln, die den Stand des Hochwassers von 1970 und 2006 vom Theißufer projiziert zeigen. Danach folgt das Denkmal von Lajos Tisza, dem „Grafen von Szeged”, der die Neubearbeiten nach dem Hochwasser 1879 leitete und zuletzt das vierte Denkmal, das die Figur von Ferenc Deák, dem Weisen der Nation verewigt. Gegenüber dieser

Bronzestatue steht das Reiterstandbild des Königs Adalbert (Béla) IV., der die Burg von Szeged im 13. Jh. Bauen liess. Vor dem Rathaus befinden sich die symbolischen Bronzefiguren

der lebenspendenden und der zerstörerischen Theiß. Daneben ist das Denkmal von Kunó Klebelsberg, Parlamentsabgeordneter und Kultusminister in den 20er Jahren des 20. Jh. zu sehen. Das letzte Denkmalpaar des Platzes stellt den ersten König Stefan den Heiligen

und seine Gemahlin Gisella dar. An der Westseite des Platzes, neben dem Rathaus steht das im klassizistischen Stil gebaute Zsótér ház (Zsótér-Haus), das für die berühmte Szegediner Kaufmannfamilie Zsótér erbaut wurde.

2. Városháza

City Hall
Rathaus

Az eklektikus palotákkal körülvett téren található a neobarokk stílusban épült Városháza. Az épület alapkövét 1799-ben helyezték el és Vedres István tervei szerint

Lechner Ödön és Pártos Gyula tervei alapján új, egyemeletes Városházát emeltek 1883-ban. Az épületet a mellette álló Bérházzal a „Sóhajok hídjá” köti össze, mely az 1883-as királynapokra készült, amelyek során Ferenc József meglátogatta az 1879-es Nagyvíz után újjáépült várost. A király és kíséretének szállása megosztott a két épület között és a kapcsolat megteremtése érdekében építették a zárt hidat. A lépcsőházat színes üvegablakok díszítik, az egyikén olvasható a Ferenc Józsefnek tulajdonított híres mondás: „Szeged szebb lesz, mint volt!”. A közgyűlési terem falait olajfestmények díszítik, a mennyezeten freskó látható, mely Vajda Zsigmond munkája. A Városháza hangulatos udvarán tartják nyárestéken a Muzsikáló Udvar kamarahangversenyeit, valamint a Városházi Esték prózai és zenés előadásait.

Schwörtz János építette fel. Az árvíz alatt megrongálódott épület alapjaira

The neo-baroque style City Hall is among the eclectic palaces embracing Széchenyi tér. Its foundation stone was laid down in 1799. The City Hall was designed by István Vedres and built by János Schwörtz. In 1883, it was redone after damaged by flood on the original foundation into a new one-storey building by Ödön Lechner and Gyula Pártos. The City Hall

is connected with the “Bridge of Sighs” to the neighbouring council house, which was constructed for the King-days in 1883, when Franz Joseph took a visit in the city reconstructed after the great flood of 1879. The lodgings of the King and his companion were divided between the two buildings, so thus a closed bridge was constructed to create an easy access between them. Coloured window glasses ornament the staircase on one of which the famous saying, thought by Franz Joseph; can be read “Szeged will be more splendid than it has ever been before!” Oil paintings decorate the council hall and the ceiling fresco is by Zsigmond Vajda. In summer the charming courtyard of the City Hall is the venue of chamber concerts held within the “Musical Court” events and prose performances are also held under the name of “City Hall Evenings”.

Auf dem von eklektischen Palais eingerahmten Platz befindet sich das im Neobarockstil gebaute Rathaus. Sein Grundstein wurde 1799 gelegt, das Gebäude wurde nach Plänen von István Vedres und János Schwörtz gebaut. Auf dem Fundament des durch das Hochwasser beschädigten Gebäudes entstand 1883 ein neues einstöckiges Rathaus nach Plänen von Ödön Lechner und Gyula Pártos. „Die Seufzer-Brücke”, die 1883 anlässlich der Königstage gefertigt wurde, verbindet dieses Gebäude mit dem Nachbarhaus. Während dieser Tage hatte Franz Josef die nach dem Hochwasser zu 1879 neugebaute Stadt besucht. Der König und seine Begleitung übernachteten in diesen zwei Gebäuden und durch die überdachte Brücke wurde der Kontakt

zwischen ihnen hergestellt. Das Treppenhaus ist mit bunten Glasfenstern geschmückt, an dem mittleren ist der Spruch von Franz Josef zu lesen: „Szeged

wird schöner als je zuvor!” Die Wände des Sitzungssaales sind mit Ölgemälden geschmückt, an der Decke ist ein Fresko, das Werk von Zsigmond Vajda zu sehen. Auf dem stimmungsvollen Rathaushof werden abends im Sommer die Kammerkonzerte des Muzsikáló udvar („Musizierender Hof”) und die Prosa- und Musikaufführungen der Városházi esték („Rathausabende”) veranstaltet.

3. Klauzál tér

Klauzál Square

Klauzál Platz

A Széchenyi térről folytassuk sétánkat Szeged sétálóutcáján, a Kárász utcán keresztül a Klauzál tér felé. A sétálóutca elejére Párkányi Péter alkotásai, a Köszöntő szobrok kerültek, melyek a városban kora tavasztól késő őszig tartó vídám fesztiválhangulatot tükrözik. A Kárász utca Dugonics tér felőli végén pedig az Utcai zene című szoborcsoportot láthatjuk, mely Klígl Sándor alkotása. A mediterrán hangulatú Klauzál tér közepén áll az ország egyik első egészalakos Kossuth-szobra, Róna József alkotása. Kossuth Lajos államférfi, a Batthyány-kormány pénzügyminisztere volt. A nemzeti függetlenségért, a feudális kiváltságok felszámolásáért és a polgári szabadságjogok biztosításáért vívott 19. századi küzdelem egyik legnagyobb alakja,

a magyar szabadságharc szellemi vezére.

A tér egyik legje-

lentősebb műemlék épülete a klasszicista Kárász-ház, melynek erkélyéről mondta el Kossuth Lajos 1849-ben utolsó magyarországi beszédét. 1857-ben itt tartózkodása alatt ebben a házban szállt meg Ferenc József. A ház előtt áll Tóbiás Klára alkotása, a Királyok kútja.

From Széchenyi tér we arrive at Klauzál tér through Kárász utca. At the beginning of the street the "Greeting" statues can be seen, referring to the town's cheerful festival atmosphere from early spring to late autumn. At the Dugonics tér end of Kárász utca are situated the statues of "Street Music". In the middle of the Mediterranean-inspired Klauzál tér stands one of the first full-size, full-figure statues of Lajos Kossuth, statesman, Minister of Finance in the Batthyány Government. He was one of the most outstanding figures of the movement for civil rights and abolishment of feudal privileges in the 19th century. He was the intellectual leader of the the Hungarian War of Independence. The classical style Kárász House in the square is another building of great importance. From its balcony Lajos Kossuth delivered his last speech in Hungary before his exile in 1849. Franz Joseph stayed in the building in 1857 during his visit to Szeged. The other splendid ornament of this square is the Well of Kings.

Vom Széchenyi tér setzen wir unseren Spaziergang in der Fußgängerzone von Szeged, über die

Kárász utca in Richtung Klauzál tér fort. Am Anfang der Fußgängerzone stehen die grüßenden Statuen, die die in der Stadt vom frühen Frühling bis Spätherbst herrschende fröhliche Feststimmung widerspiegeln. Am Ende der Straße auf dem Dugonics tér ist die Statuengruppe Straßemusik zu sehen. In der Mitte des mediterrane Stimmung ausstrahlenden Klauzál tér steht ein Kossuth-Denkmal, das erste mit ganzer Gestalt im Land. Lajos Kossuth war die führende Persönlichkeit des Freiheitskampfes zu Mitte des 19. Jh. Seine letzte öffentliche Rede hielt er von dem Balkon des auf dem Platz stehenden klassizistischen Kárász-ház (Kárász-Haus). Franz Josef hat 1857 während seines Aufenthaltes auch in diesem Haus übernachtet. Auf dem Platz vor dem Haus steht der mit Löwen geschmückte Königsbrunnen.

4. Új zsinagóga

New Synagogue

Neue synagoga

A Klauzál térről kiindulól Kígyó utcán, rövid sétával jutunk el a századfordulón mór szecessziós stílusban épült, monumentális Zsinagógához. A festett üvegablakok, a művészi faragott padok, az egymással harmonizáló elefántcsontfehér, kék és arany díszítések mind Löw Immanuel főrabbi iránymutatása alapján, Baumhorn Lipót tervei szerint készültek. A márványoltár záróköve jeruzsálemi márványból készült, a frigyszekrény ajtaja Nílus menti akácfa-ból, melynek kilenc rekeszében 18 tóratekercset őriznek. Az ünnepeket megjelenítő ablakok és a belső ornaméntika Róth Miksa műhelyében készültek. A szomszédos Hajnóczy utcában találjuk a klasszi-

cizmus építészetének egyik legerősebb szegedi emlékét, a régi zsinagógát.

ÚJ ZSINAGÓGA

Jósika u. 10. • Tel.: +36-62/423-849

www.zsinagoga.szeged.hu

Nyitva: ápr. 1 - szept. 30.:

10.00 - 12.00, 13.00 - 17.00, Szo: zárva

okt. 1 - márc. 31.:

H-P, V: 09.00 - 14.00, Szo: zárva

With a short walk through Kígyó utca departing from Klauzál tér we arrive at the monumental, Moorish, art nouveau Synagogue. The painted glass windows and artistic

carved pews and the harmonising ornaments of ivory white, blue and gold colours are the ideas of Immanuel Löw and they were made

by the plans of Lipót Baumhorn. The closing stone of the altar was made of marble of Jerusalem and the door of the Ark of the Covenant

was made of acacia from the Nile region

NEW SYNAGOGUE

Jósika u. 10. • Tel.: +36-62/423-849

www.zsinagoga.szeged.hu

Open: 1 April - 30 September

Mon-Fri, Sun: 10.00 - 12.00, 13.00 - 17.00

Closed: Sat,

1 October - 31 March

Mon-Fri, Sun: 09.00 - 14.00 Closed: Sat

Nach kurzem Spaziergang über die vom Klauzál tér ausgehende Kígyó utca (Kígyó Straße) erreichen wir die monumentale Synagoge, die um die Jahrhundertwende im Maurensezeessionstil erbaut wurde. Die bemalten Glasfenster, die künstlerisch geschnitzten Bänke, die miteinander harmonisierenden elfenbeinarbenen, blauen und goldenen Verzierungen wurden laut Anweisungen vom Hochrabbiner Immanuel Löw, nach den Plänen vom Lipót Baumhorn gefertigt. Der Deckel des Marmoraltars ist aus Jerusalemer Marmor, die Tür der Bundeslade wurde aus Nilakazie geschnitzt, in dessen neun Fächern 18 Thorarollen aufbewahrt werden. Die Festtage darstellenden Glasfenster und die Innenornamentik wurden in der Werkstatt von Miksa Róth hergestellt. In der Hajnóczy utca (Hajnóczy Straße) befindet sich eines der schönsten Szegeder Baudenkmäler in klassizistischem Stil, die alte Synagoge.

keeping 18 Torah scrolls inside. The painted windows and the internal ornamentation were made in the workshop of Miksa Róth. One of the most splendid glories of the classical architecture is the Old Synagogue in Hajnóczy utca.

NEUE SYNAGOGUE

Jósika u. 10. • Tel.: +36-62/ 423-849

www.zsinagoga.szeged.hu

Geöffnet: 1. April - 30. September

Mo - Fr, So: 10.00 - 12.00, 13.00 - 17.00

Sa: geschlossen,

1. Oktober - 31. März:

Mo - Fr, So: 09.00 - 14.00

Sa: geschlossen

A hazánkban és Európában is építészeti kuriózumnak számító szegedi Reök-palota 1907-ben lakóházként épült. A különleges hangulatú szecessziós palotát Magyar Ede tervezte Reök Iván vízügyi mérnök, Munkácsy Mihály festőművész unokaöccse számára. A felújított épületben 2007 augusztusában Regionális Összművészeti Központ kezdte meg működését. A REÖK a színvonalas időszak kiállítások mellett állandó programokkal, könyv- és komolyzenei koncertekkel, szobaszínházi előadásokkal is várja a látogatókat. Az elmúlt években olyan nagy művészek, mint Picasso, Chagall, Rembrandt és Goya műveiből is rendeztek kiállítást. A REÖK különlegessége az összművészeti kínálat, az intézmény napról-napra új és izgalmas programokkal várja az érdeklődőket.

performances. It has housed exhibitions from the works of Picasso, Chagall, Rembrandt and Goya. Its specialty is in offering different types of art at the same place. Day by day, new and exciting programs await visitors.

REÖK - Regional Art Center

Tisza Lajos krt. 56.

Tel.: +36-62/541-205

www.reok.hu

Open: Tue-Sat: 10.00 - 18.00

Das in Ungarn und auch in Europa als Baukuriosität geltende Palais Reök wurde 1907 als Wohnhaus gebaut. Das Jugendstilpalais mit be-

REÖK -

Regionális Összművészeti Központ

Tisza Lajos krt. 56.

Tel.: +36-62/541-205

www.reok.hu

Nyitva: K-V: 10.00 - 18.00

The Reök Palace is an architectural curiosity both in Hungary and Europe. It was built as a block of flats in 1907. The attractive palace was designed by Ede Magyar for Iván Reök, water management engineer. Iván Reök was the nephew of Mihály Munkácsy, the famous Hungarian painter. The Reök Palace houses the Regional Art Center founded in August 2007. It offers not only temporary exhibitions but also permanent programs, different concerts and

sonderem Charme hat Ede Magyar im Auftrag des Wasseringenieurs Iván Reök, dem Neffen des Malers

Mihály Munkácsy entworfen. Im August 2007 hat hier das REÖK - Regionale Kunstzentrum ihre Pforten eröffnet. Es bietet den Besuchern neben hochwertigen temporären Ausstellungen ständige Programme, klassische und moderne Konzerte und Theateraufführungen. In den vergangenen Jahren zogen Ausstellungen von namhaften Meistern wie Picasso, Chagall, Rembrandt und Goya zahlreiche Besucher. Die Besonderheit des REÖK ist das Gesamtkunstangebot, in dem Tag für Tag spannende Programme angeboten werden.

REÖK - Regionales Kunstzentrum
Tisza Lajos krt. 56.
Tel.: +36- 62/541-205
www.reok.hu
Geöffnet: Di - So: 10.00 - 18.00

6. Dugonics tér

Dugonics Square
Dugonics Platz

mely eredetileg főreáliskolának készült. 1921-ben költözött ide a Kolozsvárról áttelepült egyetem. Itt vontá felelősségre Horger Antal József Attila bölcsészhallgatót a Szeged lapban megjelent, Tisza szívvel című verséért. Ezért is áll itt a téren a 20.század egyik legnagyobb költsójének bronz szobra, mely Varga Imre alkotása. Az árvízi centenáriumra felépített szökőkutat 2008 májusában újították fel. Ötszáz fény- és vízjáték, 12 m magas vízsugarak és különböző zeneszámok teszik hangulatossá a teret, mely a szegediek egyik kedvenc találkozóhelye. A Dugonics térről az Árpád téren keresztül folytatjuk sétánkat az Aradi vértanúk terére.

Az 1879-es Nagyárvíz előtt búzapiac működött a Dugonics téren, amelynek egyik meghatározó épülete az ólomhölgyeiről ismert Ungár-Mayer-ház. A tér Tisza Lajos körút felőli oldalán áll Izsó Miklós és Huszár Adolf alkotása, Dugonics Andrásnak, a tér névadójának szobra. Kezében tartja Etelka című művét, az első magyar nyelvű regényt. A Dugonics tér 2. szám alatt található a romantikus stílusú, műemlék jellegű Vajda-ház. Ebben a házban működik a Tourinform Iroda is. A tér főépülete a Szegedi Tudományegyetem kora eklektikus palotája,

Preceding the great flood of 1879 a wheat market was held in Dugonics tér. One of its most significant buildings is the Ungár-Mayer Palace. On the square we find the statue of the name giving András Dugonics holding a book in his hands, titled "Etelka", written by him as the first novel in Hungarian. At Dugonics tér 2, is the romantic style Vajda House where the Tourinform Office can be found. The principal building around the square is the early eclectic palace of the university, which originally was built as a secondary school. In 1921 the Kolozsvár University of Science moved here. This is the place where Professor Antal Horger dismissed Attila József, who later became one of the most significant poets of the 20th century, for his poem "With all my heart" published in the Szeged Paper. The poet's bronze statue is situated in the square, in front of the university. The fountain was renovated in May 2008. It shows 500 different fountain shapes synchronized with light and music. Its water column can rise to 12 metres' height. The square is one of the favourite meeting places of the citizens. We continue our walk from Dugonics tér through Árpád tér to Aradi vértanúk tere.

Vor dem Hochwasser 1879 wurde auf dem Dugonics tér Getreidemarkt gehalten. Eines seiner bedeutendsten Gebäude ist das Palais Ungár- Mayer, das von seinen „Blechküchen“ bekannt ist. An der Seite des Platzes von der Lajos Tisza körút steht das Werk von Vilmos Izsó, das Denkmal von András Dugonics, nach ihm wurde der Platz benannt. Er hält in der

Hand seinen Roman „Etelka“, der der erste ungarischsprachige Roman ist. Am Dugonics tér Nr. 2 befindet sich das im romantischen Stil erbaute Vajda-Denkmalhaus, wo sich das Tourinform Büro befindet. Das bedeutendste Gebäude des Platzes ist das Hauptgebäude der Universität, das ein früheklektisches Palais

lais ist und das ursprünglich zur Oberrealschule bestimmt war. 1921 zog hierher die aus Kolozsvár (Klausenburg) umgesiedelte Universität. Hier hat Antal Horger den Studenten

Attila József wegen seines in der Zeitung Szeged erschienenen Gedichtes mit dem Titel „Tiszta szívvel“ („Vom ganzen Herzen“) zur Rede gestellt. Neben dem Gebäude steht die Bronzestatue des Dichters. Auf dem Platz werden zahlreiche kulturelle Programme veranstaltet und Handwerksmärkte erwarten mehrmals im Jahr die Touristen.

Der zum Hochwasserzente-narium 1979 gebaute Springbrunnen wurde 2008 erneuert. 500 Licht- und Wasserspiele, 12 m hohe Strahlen und etliche Musikstücke erfreuen die Stadtbewohner, die sich hier gerne treffen. Vom Dugonicsplatz setzen wir unseren Spaziergang über den Árpádplatz zum Platz der Arader Märtyrer fort.

7. Aradi vértanúk tere

Aradi vértanúk Square

Aradi vértanúk Platz

A téren áll II. Rákóczi Ferenc lovas szobra ifj. Vastagh György alkotása és a

koraeklektikus épületben a világhírű Bolyai Intézet. Ez az épület, melyben jelenleg az egyetem természettudományi kara működik, hajdanán a piarista gimnáziumnak és a rendháznak adott otthont, ahol Juhász Gyula, Szeged egyik legismertebb költője is tanult. Az Aradi vértanúk terét a Boldogasszony sugárúttal a Hősök Kapuja köti össze, melyet az első világháborúban elesett katonák tiszteletére emeltek. A kapu mennyezetén Aba-Novák Vilmos freskóit láthatjuk. Szent György, Szent Borbála védőszentek és a keresztvívők mellett maga a festő is megjelenik az alakok között. A teret a Dóm tér felől a püspöki palota és az egyetemi épületek határolják.

The equestrian statue of Ferenc Rákóczi II and the Memorial Column to the Battle of Szőreg are situated on the square. The names of the thirteen generals who died martyr deaths at Arad are listed on a marble plaque placed at the foot of the Memorial. In an attractive early eclectic building situated on the side from the direction of the River Tisza, is the world-famous Bolyai Institute. In the building, which formerly was the

szőregi csata emlékoszlopa. Az emlékműtővében az Aradon vértanúhalált halt tizenhármak névsorát márványtábla örökíti meg. A tér Tisza felőli oldalán található egy szép

Piarist Grammar School and friary, Gyula Juhász, one of the most well-known poets of Szeged also studied. The Heroes' Gate erected in honour of the soldiers who died during the First World War connects Boldogasszony sugárút and Aradi vértanúk tere. On the arch of the gate we find a fresco by Vilmos Aba-Novák where besides the patron saints of Saint George and Saint Borbála and the crucifix holders, the painter himself is also among the depicted figures. The square is bordered by the Bishop's Palace and university buildings on the side of the Dóm tér.

Auf dem Platz stehen das Reiterstandbild von Ferenc Rákóczi II. und die Gedenksäule des Schlachtes in Szőreg 1849. Am Fuß der Säule verewigt eine Marmortafel die Namen der 13 Helden, die in Arad Martertod erlitten haben. An der Seite des Platzes von der Theiß befindet sich das weltberühmte Institut Bolyai in einem schönen früheklektischen Gebäude. Dieses Gebäude, in dem zur Zeit die naturwissenschaftliche Fakultät der Universität seinen Platz hat, beherbergte einst das Piaristengymnasium und das Ordenhaus, in dem auch Gyula Juhász, einer der bedeutendsten Dichter von Szeged lernte. Der Aradi vértanúk tere wird mit der Boldogasszony sugárút durch das Heldentor verbunden, das zu Ehren der in dem Ersten Weltkrieg gestorbenen Soldaten errichtet wurde. An der Decke des Tores sind Fresken von Vilmos Aba-Novák zu sehen. Neben den Schutzpatronen Sankt Georg und Sankt Barbara und den Kreuztragenden erscheint auch der Maler selbst unter den Figuren. Unter

dem Hauptbogen sieht man die Gestalt von Christi, um ihn Posaunenengel, die auf den Moment des Jüngsten Gerichtes warten. Der Reichverweser Miklós Horthy zog am 18. März 1920 an der Spitze der nationalen Armee nach Szeged auf der Straße ein, wo dieses Tor steht, seine Gestalt ist hoch zu Roß gemalt. Der Platz wird von der Seite des Dóm tér vom Bischofspalast und von Universitätsgebäuden eingerahmt.

8. Rerrich Béla tere

Rerrich Béla Square

Rerrich Béla Platz

In Rerrich Béla tér we can see a replica depicting St. George the Dragon slayer. Opposite is the memorial statue to 1956 depicting young people as they try to lift up the dead butterfly, the symbol of freedom.

Auf dem Rerrich Béla tér befindet sich die Kopie der Statue des Drachentöters Sankt Georg, deren Original von den in der Zeit der Gotik tätigen Gebrüdern Kolozsvári gefertigt wurde. Auf der anderen Seite des Platzes ist das Denkmal von 1956 zu sehen, in dem junge Menschen den toten Schmetterling der Freiheit wieder in die Luft zu helfen versuchen.

A Rerrich Béla téren található a gótika korában alkotó Kolozsvári testvérek Sárkányölő Szent György szobrának másolata. A tér másik oldalán látható az 1956-os emlékmű, amelyen a szabadság halott pillangóját fiatal emberek próbálják újra a magasba segíteni.

9. Szent-Györgyi Albert Emlékszoba

Szent-Györgyi Albert Memorial Room

Gedenkzimmer Albert Szent-György

Szent-Györgyi Albert biokémikus, Szeged díszpolgára 1937. december 10-én vette át az orvosi Nobel-díjat „a biológiai égésfolyamatok, különösképpen a C-vitamin és a fumársav-katalízis szerepének terén tett felfedezéseirért”. Mindmáig az egyetlen magyar tudós, aki a világ legismertebb kitüntetését itthoni tevékenységével érdemelte ki. A város és az egyetem állandó kiállítóhelyként emlékszobát

létesített a Nobel-díj odaítélésének 70. évfordulója alkalmából, az Orvostudományi Kar Dékáni Hivatalában. Az emlékszoba mellett az 1911-ben készült műemlék-jellegű épületben található Diczfalusy Egon, Svédországban élő professzor által a karnak adományozott dél-amerikai prekolumbianus szobor- és használati tárgy gyűjtemény is. A Szent-Györgyi Albert Emlékszoba és a gyűjtemény csoportosan, előzetes bejelentkezéssel látogatható.

Albert Szent-Györgyi, physiologist, freeman of Szeged, was awarded the Nobel Prize in Physiology or Medicine on 10 December 1937, for his discoveries in connection with the biological combustion process with special reference to vitamin C and the catalysis of fumaric acid. He is the only Hungarian scientist who won the most well-known prize of the world with his researches carried out in Hungary. The city of Szeged, the University of Szeged and the Faculty of Medicine have created a memorial room, a permanent exhibition place, in honor of Albert Szent-Györgyi, on the occasion of the 70th anniversary of receiving the Nobel Prize. Besides the Memorial Room, the collection of South-American, Pre-Columbian sculptures and objects can also be found in the building built in 1911. The collection was given to the Faculty by Professor Egon Diczfalusy. The Albert Szent-Györgyi Memorial Room and the collection can be visited in groups by prior arrangement.

Albert Szent-Györgyi, Biochemiker und Ehrenbürger von Szeged erhielt am 10. Dezember 1937 den Nobel-Preis für Medizin "für seine Entdeckungen auf dem Gebiet der biologischen Verbrennungsprozesse, besonders in Bezug auf das Vitamin C und die Katalyse der Fumarsäure". Bis heute ist er der einzige ungarische Wissenschaftler, der diese hohe Auszeichnung für seine in Ungarn ausgeführte Tätigkeit bekam. Zu seinen Ehren haben die Stadt Szeged, die Universität und ihre Fakultät für Medizin zum 70. Jubiläum der Preisverleihung

ein Gedenkzimmer als ständigen Ausstellungsort im Dekanat der Fakultät errichtet. Neben dem Gedenkzimmer ist in dem 1911 erbauten, denkmalgeschützten Gebäude auch die Sammlung prekolumbianischer Statuen und Gebrauchsgegenstände aus Südamerika zu sehen, die Professor Egon Diczfalusy der Fakultät geschenkt hat. Das Gedenkzimmer Albert Szent-Györgyi und die Sammlung können in Gruppen nach vorheriger Anmeldung besucht werden.

10. Dóm tér és a Fogadalmi templom

*Dóm tér and the Votive Church
Der Domplatz und die Votivkirche*

A 12.000 m² nagyságú Dóm tér mérete megegyezik a velencei Szent

sére több, mint 80 éve került sor. A Dómot kívül és belül is mozaikok, szobrok, domborművek sokasága díszíti. A 9040 sípos orgona Európa templom orgonái közül a harmadik legnagyobb. A Dóm altéplomában jelentős egyházi személyiségek nyughelyét találjuk. A Dóm egyik legjelesebb alkotása Fadrusz János Krisztus a keresztfán című szobra, mely az 1900-as Párizsi világiállításon fődíjat nyert. A templom másik érdekessége, hogy a szentély mennyezeti mozaikján Máriát szegedi papucsban és alföldi szürbe öltöztetve ábrázolták. A Fogadalmi templomból kilépve a térre, a körben elhelyezkedő épületekben működik többek között az Orvosvegyszeri Intézet, ahol Szent-Györgyi Albert végezte azon kutatásait, melyekért 1937-ben megkapta az orvosi Nobel-díjat. A Dóm tér ad otthont minden év nyarán, a nemzetközi jelentőségű Szegedi Szabadtéri Játékoknak, mely először 1931-ben került megrendezésre. A Dóm téren található a Somogyi Könyvtár épülete, benne a Csongrád Megyei Levéltárral, a könyvtáralapító Somogyi Károly műemléki értékű könyvgyűjteményével és a városi közkönyvtárral. A Somogyi és az Oskola utca sarkán látható a Szegedi Akadémiai Bizottság székháza, a késő klasszicista építészet egyik legszebb szegedi emléke. Hild József tervei alapján épült 1868-ban és ebben az épületben működött hajdanán a Hungária szálló.

In its size, Dóm tér is exactly the same as Saint Mark Square in Venice, 12.000 m² and it houses the

National Pantheon inspired by Kuno Klebelsberg, Minister of Religion and Education in the 1920s. The National Pantheon, placed under the arcades of the homogeneous northern European style, red clinker brick buildings includes the statues and lowreliefs of more than one hundred Hungarian eminencies of history, literature, arts and natural sciences. After the great flood of 1879 the municipal board made a vow to erect a monumental Votive Church, whose consecration happened more than 80 years ago. It is now a cathedral decorated with numerous mosaics, statues and low-reliefs inside and outside. Europe's third largest church organ with 9,040 pipes is in the Cathedral. One of the most remarkable artistic work among the inside statues is "Christ on the Cross" by János Fadrusz who won Grand Prix in Paris in 1900. Another curiosity is on the ceiling of the sanctuary, where Maria is depicted dressed in shepherd's felt cloak and Szeged slippers in mosaics. Coming out from the Cathedral and walking to the Dóm tér we find several research institutions in the surrounding buildings including the Biochemistry Institute. Albert Szent-Györgyi won the Noble Prize for Physiology or Medicine in 1937 for his researches carried out here. Every summer, Dóm tér is the venue of the internationally known Szeged Open Air Festival, first held in 1931. The Somogyi Library is also on Dóm tér, housing the Csongrád County Archives including the founder Károly Somogyi's monumental book collection and the municipal library. The Szeged Academy Committee's center is situated at the corner of Somogyi and Oskola utca representing the most beautiful memento of classical style in Szeged built under the designs of József Hild in 1868, and

it originally functioned as the first Hotel Hungária of Szeged.

Der Domplatz ist mit seinem 12.000 m² genauso groß wie der Sankt-Mark-Platz in Venedig. Unter den Arkaden der im skandinavischen Stil gebauten einheitlichen Gebäude aus dunkelroten Klinkerziegeln ist die Nationale Gedenkhalle (Pantheon) zu sehen, die Kunó Klebelsberg, dem Kultusminister in den 20er Jahren zu verdanken ist und Portraitbüsten und Reliefs herausragender Persönlichkeiten aus der ungarischen Geschichte, Literatur, Kunst und Naturwissenschaft enthält. Nach dem großen Hochwasser von 1879 haben die Stadtväter ein Gelübde abgelegt, eine monumentale Kirche zu bauen. Das Ergebnis ist die heutige Votivkirche. Der Dom wird sowohl von innen als auch von außen durch zahlreichen Mosaiken, Statuen und Reliefs geschmückt. Die Orgel mit ihren 9040 Pfeifen ist

die drittgrößte Kirchenorgel von Europa. In der Unterkirche des Doms befinden sich die Begräbnisstätten bedeutender geistlicher Persönlichkeiten. Eines der beachtenswertesten Werke des Domes ist das Kruzifix von János Fadrusz, das an der Pariser Weltausstellung von 1900 den Hauptpreis gewonnen hat. Eine weitere Kuriosität der Kirche ist das Mosaikbild über dem Baldachin des Hochaltars, wo die Madonna die für Szeged typischen roten Pantöffelchen und den für die Große Tiefebene charakteristischen Fellmantel trägt. In den Gebäuden um den Platz befindet sich unter anderen auch das chemische Institut, wo Albert Szent-Györgyi seine Forschungen

durchführte, für die er 1937 den medizinischen Nobelpreis bekam. Auf diesem Platz werden die international bedeutenden Szegeder Freilichtspiele abgehalten, die zum ersten Mal im Jahre 1931 veranstaltet wurden. Auf dem Dóm tér befindet sich das Gebäude der Somogyi-Bibliothek, wo das Archiv des Komitats Csongrád, die wertvolle Buchsammlung des Bibliotheksgründers, Károly Somogyi und die Stadtbibliothek zu finden sind. An der Ecke der Somogyi und der Oskola utca befindet sich der Sitz des Szegeder Akademischen Ausschusses, in einem der schönsten Baudenkmäler der spätklassizistischen Architektur Szegeds.

11. Dömötör-torony és Zenélő óra

Demetrius Tower and Musical clock

Demetriusturm und die musizierende Uhr

A Dóm előtt áll a város legrégibb műemléke, a Dömötör-torony. Alapjaiban 11. századi, alsó, négyszögletes, román stílusú része 12. századi, felső, kora gótikus emeletei a 13. század második feléből valók.

Az ajtó béléletébe a vár bontása során megmentett, román kori faragott köveket, ívmezejébe a város legrégebbi szobrászati emléket, a 12. századi Kőbárányt illesztették. A kovácsoltvas ajtó Bille János kovácmester munkája: "az élet kapuja", az élet egyes mozzanatait szemlélteti a keresztény liturgia jelképeivel. A Dóm tér egyik különlegessége a Dóm főbejáratával szemközti oldalon álló épület falába épített zenélő óra, a középkori egyetemek szimbóluma. A Magyarországon egyedülálló óra Csúry Ferenc szegedi órászmester keze munkája, a figurákat Kulai József faszobrász készítette. A díszes óralap körüli ajtócskákon az egyetemi tanács tekintélyes alakjai és a ballagó diákok figurái jelennek meg naponta kétszer: 12.15 és 17.45-kor. A figurák modelljei voltak többek között Klebelsberg Kunó, Dugonics András, Mikes Kelemen, Kazinczy Ferenc, Petőfi Sándor, Vedres István. Először az 1936.

évi Szabadtéri Játékok alkalmával szólt meg a szegedi zenélő óra.

EGYHÁZTÖRTÉNETI MÚZEUM

Dóm tér 5.

Tel.: +36-62/420-932

*Nyitva: ápr. 1 - okt. 31.: K-V: 10.00 - 18.00
nov. 1 - márc. 31.: K-V: 10.00 - 16.00*

In front of the Dóm stands the oldest historic monument of the city: the Saint Demetrius Tower. Its foundation is from the 11th century, its lower, square-like Roman style part and its upper, early gothic levels are from the 13th century. Carved stones from the Roman-era and saved from the demolished castle are included in the orders of arches of the doorway and its spandrel holds the oldest sculptural monument of the city, the copy of the 12th century Stone Lamb. The wrought iron door, the artwork of smith master János Bille, the "Door of Life", shows the various moments in life through Christian symbols. One of the specialties of the square is the musical clock, opposite to the main entrance of the Cathedral, as a symbol of medieval universities. The clock, unique in Hungary, is by Ferenc Csúry Szeged clockmaker and its figures are by József Kulai woodcarver. They represent famous personalities of the university. It was in 1936 when for the first time the musical clock played its tunes during the Open Air Festival. The painted wooden figures come out at 12.15 and 17.45.

CHURCH HISTORY MUSEUM

Dóm tér 5. • Tel.: +36-62/420-932

Open: 1 April - 31 October:

Tue - Sun: 10.00 - 18.00

1 November - 31 March:

Tue - Sun: 10.00 - 16.00

Vor dem Dom steht das älteste Baudenkmal der Stadt, der Demetriusturm. Die Grundlagen sind aus dem 11., der untere romanische viereckige Teil aus dem 12., die oberen frühgotischen Stockwerke aus dem 13. Jahrhundert. In den Torrahmen wurden romanische Steine eingebaut, die bei dem Abbau der Burg gerettet wurden, im Bogenfeld ist eine Kopie des ältesten plastischen Denkmals der Stadt, eines steinernen Lammes aus dem 12. Jahrhundert zu sehen. Die geschmiedete Tür, ein Werk des Schmiedes János Bille ist „Das Tor des Lebens“ und stellt die Momente des Lebens mit den Symbolen der

christlichen Liturgie dar. Eine Kuriosität des Platzes ist an der Seite dem Domhauptportal gegenüber ist die in die

Mauer eingebaute musizierende Uhr, das Symbol der mittelalterlichen Universitäten. Die in Ungarn einzigartige Uhr wurde von dem Szegeder Uhrmacher Ferenc Csúry 1936 gefertigt, die Figuren sind dem Bildschnitzer, József Kulai zu verdanken. In den Türen um das verzierte Zifferblatt erscheinen täglich zweimal (um 12.15 und 17.45) die angesehenen Persönlichkeiten des Universitätsrates und die Studenten, die sich von dem Studium verabschieden.

KIRCHENGESCHICHTLICHES MUSEUM

Dóm tér 5.

Tel.: +36-62/420-932

Geöffnet: 1. April - 31. Oktober Di-So: 10.00 - 18.00

1. November - 31. März Di-So: 10.00 - 16.00

12. Szerb templom

Serbian Orthodox Church
Serbische Kirche

ikonosztáz, mely az ország egyik legszebb ilyen alkotása, Popovics János műve. A barokk hatásokat tükröző ikonok, a füstölő tömjén, a gyertyafény mind különleges hangulatot kelt a látogatóban. A szemközti házban lakó pápa télen-nyáron készséggel megmutatja az érdeklődőknek a templomot.

A Dóm tér északi oldalán áll a görögkeleti szerb templom. Szegeden a szerb nemzetiség a török időkben jelent meg először. A 18. és 19. században jelentős szerepet játszottak a vidék kereskedelmi életében. Többségük a Palánkban, a város egyik legősibb településrészében, kisebb csoportjuk pedig Felsővárosban lakott. A gyönyörű barokk templomépületet Szent Miklós tiszteletére emelték 1778-ban, figyelmet érdemelnek rajta az erősen tagolt főpárkány, az ívelt timpanon és a fali vázák. A misztikus hangulatú templombelsőbe belépve, azonnal szembeüt az arannyal dúsan díszített

On the northern side of Dóm tér is situated the Serbian Orthodox Church. This beautiful baroque construction was erected in honour of Saint Nicholas in 1778. The strongly articulated main parapet, the arched tympanum and the wall vases are worth attention. The Serbs came to Szeged first during the Turkish period in the 16th century, and later in the 18th and

19th centuries they played an important role in the commercial life of Szeged settling down mainly in the most ancient part of the city, in the Palánk and in fewer number in Upper-town as well. Entering inside the church a mystical atmosphere captivates visitors and the iconostasion embellished richly with gold by János Popovics immediately strikes the eyes. No wonder this is one of the most beautiful works of this kind in the country. The icons with their baroque influence, the smell of the fuming incense and the candlelight all contribute to the special mystical atmosphere. The pope living in the house opposite to the church is only too happy to show the church to inquirers all year round.

An der Nordseite des Domplatzes steht die serbisch-orthodoxe Kirche. In Szeged erschien die serbische Nationalität zum ersten Mal während der türkischen Belagerung. Im 18. und 19. Jahrhundert spielten die Serben eine wichtige

Rolle im Handelsleben der Stadt. Die Mehrheit von ihnen wohnte in Palánk, dem ältesten Stadtviertel, eine kleine Gruppe in der Felsőváros (Oberstadt). Diese wundervolle Barockkirche wurde 1778 zu Ehren von Sankt Nikolaus errichtet. Beachtenswert sind das stark gegliederten Hauptgesims, das gewölbte Tympanon und die Wandvasen. Beim Betreten des mystische Stimmung ausstrahlenden Kircheninnere fällt die reich vergoldete Ikonostase sofort ins Auge, die eine der schönsten des Landes ist und von János Popovics gefertigt wurde. Die Wirkung der Barockkunst widerspiegelnden Ikonen, der Duft des Weihrauches, das Kerzenlicht, all dies weckt in dem Besucher eine besondere Stimmung. Der Pope, der in dem gegenüberliegenden Haus wohnt, ist ganzjährig bereit, Interessenten die Kirche zu zeigen.

13. Fekete Ház

Black House
Schwarzes Haus

A Dóm térről a Somogyi utcán haladva érünk el az angol romantika stílusában tervezett, saroktornyos Fekete házhoz. Nevét falának korábbi sötétszürke vakolatszínéről kapta. 1857-ben kereskedő – polgárháznak épült Gerster Károly tervei alapján. 1860 és 1865 között itt működött a belvárosi kaszinó. A Fekete ház évtizedek óta a Móra Ferenc Múzeum történeti osztályának kiállítóhelye, illetve rendszeresen időszakos

kiállítások otthona. A kereszteződés négy sarkán álló épületek mindegyike a 19. század második felében, a Nagyrivár előtt épült.

FEKETE HÁZ • Somogyi utca 13.

Tel.: +36-62/425-872

Nyitva: K-V: 10.00 - 17.00

Walking in Somogyi utca from Dóm tér we arrive at Romantic English style Black House decorated with a corner balcony. It has got its name after its earlier dark grey colour. In 1857 it was originally constructed as a civic-commercial house based on the designs by Károly Gerster. Between 1860-1865 it housed the town centre casino, but for many decades it has been functioning as the exhibition venue for the historical department of the Móra Ferenc Museum housing several temporary exhibitions. All four buildings of the crossing were built in the second part of the 19th century, before the great flood.

BLACK HOUSE • Somogyi u. 13.

Tel.: +36-62/425-872

Open: Tue - Sun: 10.00 - 17.00

Der Somogyi utca folgend erreichen wir das im englischen romantischen Stil gebaute Schwarze Haus mit Eckturm. Es hat seinen Namen von dem dunkelgrauen Mauerputz bekommen. 1857 wurde es hier nach Plänen von Károly Gerster als Handelsbürgerhaus gebaut. Zwischen 1860 und 1865 beherbergte es das innenstädtische Casino. Im Schwarzen Haus sind seit Jahrzehnten die Ausstellungen der historischen Abteilung des Museums Ferenc Móra und regelmäßig temporäre Ausstellungen zu sehen. Alle vier Gebäude an den Ecken dieser Straßenkreuzung stammen aus der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts, aus der Zeit vor dem großen Hochwasser.

SCHWARZES HAUS

Somogyi u. 13.

Tel.: +36-62/ 425-872

Geöffnet: Di-So: 10.00 – 17.00

14. Móra Ferenc Múzeum

Móra Ferenc Museum
das Museum Móra Ferenc

Dóm térről kiindulva jutunk el a Roosevelt térre, ahol az ötvenes évekig a halpiac működött. A tér Tisza felőli oldalán áll a szeretett folyóját elmélyülten szemlélő Juhász Gyula szobra. A Belvárosi híd eredetijét az Eiffel-cég építette 1880-1883 között. A 2. világháborúban lerombolt híd helyén 1948-ban épült a mostani. A híd alatt tovább haladva Móra Ferenc szobrahoz

jutunk, vele szemben látható a hajdani múzeumigazgató Tömörkény István szobra, a hídfő oldalánál pedig Mikszáth Kálmán mellszobra áll. Ezen a téren áll a Móra Ferenc Múzeum, mely 1896-ban neoklasszicista stílusban és ahogy a korinthuszi oszlopokon nyugvó timpanon felirata is jelzi: „A KÖZMŰVELŐDÉSNEK” épült. Móra Ferenc igazgatósága alatt (1917-1934) bővült a kiállítások száma, rendeződött a raktárak és a restaurátor műhely helyzete. Móra Ferenc részt vett a néprajzi gyűjtésben, de mint múzeumi szakember közismertté ásatásai révén vált. Közvetlenül a lépcső mellett áll Reizner János, a múzeum egykori igazgatójának mellszobra. A két szélső oszlop előtt Homérosz és Szókratész, a bejárat két oldalán pedig Klio és Euterpe szobrai állnak. A múzeumban többek között a következő állandó kiállításokat tekinthetjük meg: Móra-émlékszoba, patikátörténeti kiállítás, képzőművészeti gyűjtemény, szegedi mesterségek bemutatója.

MÓRA FERENC MÚZEUM

Roosevelt tér 1-3.

Tel.: +36-62/549-040

www.mfm.u-szeged.hu

Nyitva: K-V:10-17 h

Walking through Oskola utca departing from Dóm tér we arrive at Roosevelt tér where fish market was held until the 1950s. On the River Tisza side of the square stands the statue of Gyula Juhász watching engrossed his beloved river. The original of the Belvárosi Bridge was built by the Eiffel Company between 1880 and 1883. That was destroyed in the Second World War. In its place was built the present bridge in 1948. Walking further under the bridge we arrive

at the statue of

Ferenc Móra. Opposite to this statue there is the sculpture of the former museum director István Tömörkény and alongside the bridge foot stands the statue depicting the writer, Kálmán Mikszáth. The Móra Ferenc Museum dominates the square built in neo classic style in 1896 - "TO THE PUBLIC EDUCATION" - as it is inscribed in the tympanum lying on Corinthian pillars. During the management of Ferenc Móra (1917-1934), the number of exhibitions increased, the situation of storehouses and the restorer workshop improved. He participated in ethnographic fieldwork, but he became known as a museum professional through his excavations. Right up to the staircase stands the bust of János Reizner a former director of the Museum. In front of the two outermost pillars Homers and Socrates stand while on the two sides of the entrance door Cleo and Eutherpe face us.

Among the permanent exhibitions of the museum we find the Móra Memorial Room, pharmacy history exhibition, Lucs collection, ethnographic exhibition on crafts typical of Szeged.

FERENC MÓRA MUSEUM

Roosevelt tér 1-3. • Tel.: +36-62/549-040
www.mfm.u-szeged.hu

Open: Tue-Sun: 10.00 - 17.00

In der vom Dóm tér ausgehenden Oskola utca spazierend erreichen wir den Roosevelt tér, auf dem es bis in die 50er Jahren einen Fischmarkt gab. An der Seite des Platzes von der Theiß steht das Denkmal des Dichters Gyula Juhász, der seinen geliebten Fluß vertieft beobachtet. Die innenstädtische Brücke wurde 1880-1883 von der Firma Eiffel nach Plänen von János Feketeházy gebaut. Diese Brücke wurde im 2. Weltkrieg völlig zerstört, die jetzige baute man 1948. Unter der Brücke wei-

ter-

gehend erreichen wir das Denkmal von Ferenc Móra, dem gegenüber steht die Statue des ehemaligen Museumsdirektors, István Tömörkény, am Brückenkopf steht die Büste von Kálmán Mikszáth. Auf diesem Platz steht das Museum Ferenc Móra, das 1896 im neoklassizistischen Stil, wie auch die Aufschrift an dem Dreiecksgiebel auf den korinthischen Säulen zeigt, für die „Kultur und Bildung des Volkes“ gebaut wurde. Gleich neben der Treppe steht die Büste von János Reizner, des ehemaligen Museumsdirektors. Vor den zwei Säulen am Rande stehen die Statuen von Homer und Sokrates, an den beiden Seiten des Eingangs die von Klio und Euterpe. In dem Museum sind unter anderen die folgenden ständigen Ausstellungen zu sehen: das Gedenkzimmer von Móra, eine ehemalige Apotheke, eine wertvolle Gemäldesammlung und eine Ausstellung der Handwerke in Szeged.

MUSEUM FERENC MÓRA

Roosevelt tér 1-3.

Tel.: +36-62/549-040

www.mfm.u-szeged.hu

Geöffnet: Di-So: 10.00 - 17.00

15. Tisza

River Tisza
Die Theiß

A Tisza a második leghosszabb magyar folyó, a Keleti-Kárpátokban ered. A folyó magyarországi szakaszán főleg középszakasz jelleggel folyik, hatalmas kanyarulatokat, íveket alkotva. Az Alföldön végig kanyarogva egykoron hatalmas területeket birtokolt, mígnem az 1840-es évektől elkezdődött a szabályozása. Széchenyi

István gróf kezdeményezésére Vásárhelyi Pál mérnök készítette el a tervek megfelelő előtanulmányozások után. Az 1879. március 12-i szegedi Nagyvíz a város teljes megsemmisülését okozta. A mai modern körutas-sugárutas nagyvárosi alaprajz az ezt követő újjáépítés során alakult ki. A Tisza folyó és Szeged városa elválaszthatatlan egymástól. Tavasztól őszig a Tisza szerelmesei: horgászok, evezősök, fürdőzők népesítik be a vizet és a partját. A part menti halászcárdák specialitásaikhoz tiszai halat kínálnak.

The Tisza is the second longest Hungarian river, it rises in the Eastern Carpathians. Curving its way through the Great Plain of Hungary, it used to rule huge areas of land until the regulation of riverways began in 1840. Following Count Istvan Széchenyi's initiative, architect Pál Vásárhelyi prepared the plans after proper and sufficient preliminary studies. The great flood at Szeged on March 12, 1879 caused the total destruction of Szeged. Today's modern city plan, with boulevards and avenues, is the outcome of that great flood. The River Tisza and the city of Szeged are inseparable. From spring to autumn, the water and the riverbanks are populated by lovers of the river: fishermen, rowers and swimmers. Fish restaurants at the riverbank offer typical Tisza-fish-dishes.

Die Theiß ist der zweitlängste Fluss Ungarns. Sie kommt aus den östlichen Karpaten, nachdem sich zwei Zweige – die Weiße und die Schwarze Theiß – vereinigen. Die

Theiß hat einst auf der Tiefebene schlängelnd riesengroße Gebiete beherrscht, bis ihre Regulierung etwa um 1840 angefangen wurde. Der Ingenieur Pál Vásárhelyi hatte die Pläne nach gründlichen Vorstudien auf die Initiative des Grafen István Széchenyi erstellt. Das große Hochwasser von Szeged am 12. März 1879 hat die Stadt völlig vernichtet. Die heutige moderne Stadtstruktur mit Ringstraßen und Radialstraßen ist ein Ergebnis des Wiederaufbaus nach der Überschwemmung. Die Theiß und die Stadt Szeged sind miteinander verbunden. Die Liebhaber der Theiß: Die Angler, Ruderer und Badende sind vom Frühling bis Herbst auf und an dem Wasser zu finden. Die Fischrestaurants am Fluss bieten Spezialitäten mit Fischen aus der Theiß.

16. Stefánia

Stefánia

Stefánia

börtönné alakította át. Nagy kiterjedése miatt 1880-82 között lebontották. A Nagyárvíz után a vár megmaradt falai között étterem, kiosk volt, majd 1959-ben restaurálták, ma kiállítóhelyként működik. A vármaradvány közelében áll Erzsébet királyné carrarai márványból faragott szép aranyú szobra, Ligeti Miklós alkotása.

During our stroll we can take a pleasant rest under the shades of the trees of Stefánia, named officially as the Castle Garden situated behind the Museum. Among the tree rarities we can find the castle ruins, the former Maria Theresa Gate. The conquering Hungarians already built an earthwork here, which was ruined by the Tartars and reconstructed and strengthened with a stone wall by King Béla IV. He also constructed a palace on the site of a former Roman post where later not less personalities stayed than Carl Robert, Sigismund, Albert, Ulászló I, János and Matthias Hunyadi. In 1444 the Szeged Peace Treaty was signed with the Turks in the castle. In 1456 Hunyadi started off his troops to the siege of Nándorfehérvár (Belgrade) from here. The Turks occupied it in 1543, and the Christian troops liberated it in 1686. The fortress character of the castle was terminated by Joseph II. and was turned into a prison afterwards. Due to its huge size it was demolished after the flood between 1880-1882 and in its remnants a restaurant and a kiosk functioned until 1959. Since, then after a restoration, it has been housing several exhibitions. The

Sétánk során a Múzeum mögött a Stefánián, hivatalos nevén Várkertben pihenjünk meg a park fái alatt. A különleges faritkságok között pillanthatjuk meg a vármaradványt, a hajdani Mária Terézia kaput. Már a honfoglaló magyarok földvárat emeltek ide, melyet a tatárok a 13. században leromboltak, de IV. Béla újjáépítette, kőfallal erősítette meg. A hajdani római őrállás helyén épült meg a palota, melyben megszállt Károly Róbert, Zsigmond, Albert, I. Ulászló, Hunyadi János és Mátyás. 1444-ben itt kötötték meg a szegedi békét a törökkel, Hunyadi 1456-ban innen indult Nándorfehérvár ostromára. A várat 1543-ban a törökök foglalták el és a keresztény csapatok 1686-ban szabadították fel. II. József szüntette meg erődítmény jellegét és

Carrara marble statue of Queen Elisabeth can be found near the castle garden.

Machen wir eine kleine Pause hinter dem Museum, auf dem „Stefánia“, offiziell genannt Burgarten. Unter den besonderen Baumraritäten sind die Burgruine: das ehemalige Maria Teresia-Tor zu sehen. Hier wurde eine Erdburg schon von den landnehmenden Ungarn errichtet, die von den Taren im 13. Jh. abgerissen wurde, aber König Adalbert (Béla) IV. ließ sie Neubauen, mit Steinmauer verstärken. An der Stelle der ehemaligen römischen Wache entstand das Palais, in dem auch Károly Róbert, Zsigmond, Albert, Ulászló I., János und Mátyás Hunyadi übernachteten. 1444 wurde hier der Szegeder Frieden mit den Türken geschlossen, von hier machte sich Hunyadi 1456 auf den Weg, Nándorfehérvár (Belgrad) zu belagern. Die Burg wurde 1543 von den Türken eingenommen und 1686, erst nach 143 Jahren Belagerung von den christlichen Truppen befreit. Josef II. hob ihren Festungscharakter auf und ließ sie zum Gefängnis umbauen. Wegen ihres großen Ausmaßes wurde er zwischen 1880-82 abgerissen. Nach dem großen Hochwasser wurden unter den erhaltenen Mauern der Burg Restaurant und Kiosk beherbergt, dann 1959 wurde sie restauriert.

Heute funktioniert das Gebäude als Ausstellungsraum. In der Nähe der Ruinen steht das aus Carrara-Marmor ge-

hauene Denkmal der Königin Elisabeth, das Werk von Miklós Ligeti.

17. Szegedi Nemzeti Színház

Szeged National Theatre

Das Nationaltheater

A Szegedi Nemzeti Színház városképi jelentőségű épülete 1883-ban nyílt meg, a budapesti

Vígszínházhoz hasonlóan a híres bécsi színházépítők, Hellmer és Fellner tervezték eklektikus-neobarokk stílusban. Homlokzatát a színjátszás allegorikus alakjai

illetve Erkel
Ferenc és
Katona
József

which just like the Budapest Víg Theatre was constructed by the famous Viennese theatre builder and designer company Hellmer and Fellner in eclectic neo Baroque style. It opened in 1883. The facade of the theatre is ornamented by the statues of Ferenc Erkel and József Katona by Antal Tápai. The ceiling frescoes inside are by Zsigmond Vajda. We have to mention the names of some great actors and actresses who performed on stage here; like Sári Fedák, Gyula Hegedűs, Tivadar Bilicsi, Pál Jávör, Lili Neményi, Antal Páger, Margit Dayka and among the outstanding personalities of the opera genre József Simándy, Erzsébet Komlóssy and many others. The theatre now provides drama, opera and ballet performances.

MÁTYÁS VARGA THEATRE HISTORY COLLECTION

Bécsi krt. 11/a
Tel.: +36-62/421-948

szob-
rai díszí-
tik, melyek Tápai
Antal alkotásai. A nézőtér
mennyezeti freskóit Vajda Zsig-
mond festette. Meg kell említeni
néhány nagy színész egyéniséget,
akik itt léptek fel: Fedák Sári, Hege-
dűs Gyula, Bilicsi Tivadar, Jávör Pál,
Neményi Lili, Páger Antal, Dayka
Margit, valamint az opera műfajá-
nak olyan kimagasló egyéniségei,
mint Simándy József és Komlóssy
Erzsébet. A színház ma is igényes
prózai, opera- és balett előadások-
kat kínál a nézőknek.

**VARGA MÁTYÁS SZÍNHÁZTÖRTÉNETI
KIÁLLÍTÁSA • Bécsi krt. 11/a**
Tel.: +36-62/421-948

Opposite to the castle ruins can be seen the obtruding lovely building of the Szeged National Theatre,

Das Szegeder Nationaltheater, dem Burggarten gegenüber wurde 1883 eröffnet. Das Theater wurde genauso wie das Vígshínáz (Lustspieltheater) in Budapest, von den berühmten Wiener Theaterarchitekten Hellmer und Fellner im eklektischen Neobarockstil entworfen. Seine Fassade ist mit den Statuen von Ferenc Erkel und József Katona geschmückt, die Werke von Antal Tápai sind. Drinnen wurden die Deckenfresken von Zsigmond Vajda gemalt. Man muss einige große Schauspieler erwähnen, die hier auftraten: Sári Fedák, Gyula Hegedűs, Tivadar Bilicsi, Pál Jávör, Lili Neményi, Antal Páger, Margit Dayka, sowie hervorragende Persönlichkeiten der Oper wie József Simándy und

Erzsébet Komlóssy. Das Theater bietet wertvolle Prosa-, Oper- und Ballettvorfürhrungen an.

THEATERGESCHICHTLICHE AUSSTELLUNG VON MÁTYÁS VARGA

Bécsi krt. 11/a
Tel.: +36-62/421-948

18. Deutsch-palota

Deutsch Palace
Palais Deutsch

Az épület a magyaros szecesszió egyik legjellegzetesebb szegedi példája, 1900-1902 között épült. Építész, Lechner Ödön, főművének a budapesti Takarékpénztárnak a hatása érezhető a palota kialakításán. Oromfalakkal hangsúlyozott, pártázatos homlokzatát népművészeti ihletésű Zsolnay-kerámiadíszek ékesítik.

The building is an outstanding example of the Hungarian art nouveau in Szeged. It was built between 1900 and 1902, its architect was Ödön Lechner. The influence of his main work, the Post-Saving Bank in Budapest, can be recognized on this palace. Its moulding facade, emphasized with gables, is ornamented with Zsolnay ceramics inspired by folk art.

Das Gebäude ist das typischste Beispiel des ungarischen Jugendstils in Szeged, es wurde 1900-1902 gebaut. Ödön Lechner gestaltete das Palais, an dem die Wirkung seines Hauptwerkes, der Postsparkasse in Budapest zu spüren ist. Die mit Giebeln betonte Fassade schmücken durch die Volkskunst inspirierte Zsolnay-Keramikornamente.

19. Pick Szalámi és Szegedi Paprika múzeum

Pick Salami and Szeged Paprika Museum
Museum für Pick Salami und Szegediner Paprika

A látogatók megismerhetik a szegedi fűszerpaprika és a Pick szalámi történetét, a világhírű termékek eredetét és feldolgozásuk módját.

A múzeum szalámikóstolót és kedvezményes vásárlási lehetőségeket kínál, ajándék képeslapját pedig ingyenesen juttatja el a világ bármely országába.

PICK SZALÁMI ÉS SZEGEDI PAPIKA MÚZEUM • Felső Tisza-part 10.

Tel.: +36-20/980-8000
www.pickmuzeum.hu
Nyitva: K-Szo: 15.00 - 18.00

This museum houses the exhibition on the history and production of the world-famous Szeged Paprika and Pick Salami. Visitors are offered salami tasting and discount for buying products and

a post card sent by the museum, free of charge, to the address you wish.

PICK SALAMI AND SZEGED PAPIKA MUSEUM • Felső Tisza-part 10.

Tel.: +36-20/980-8000
www.pickmuzeum.hu
Open: Tue-Sat: 15.00 - 18.00

Die Besucher können die Geschichte des Szegediner Gewürzpaprika und der Pick Salami, die Herkunft und die Produktionsweise der weltberühmten Produkte kennenlernen. Es wird Salami-Kostprobe und Kaufmöglichkeiten zu ermäßigten Preisen angeboten, sowie eine Ansichtskarte, deren Versandkosten das Museum in alle Länder der Welt übernimmt.

MUSEUM FÜR PICK SALAMI UND SZEGEDINER PAPIKA

Felső Tisza-part 10.
Tel.: +36-20/980-8000
www.pickmuzeum.hu
Geöffnet: Di-Sa: 15.00 - 18.00

20. Gróf-palota

Gróf Palace
Palais Gróf

A Tisza Lajos körút és a Takaréktár utca sarkán találjuk a Gróf-palotát. Névadója az építető dr. Gróf Árpád Márton, az épületet Raichl J. Ferenc tervezte, 1912-13 között épült, mindössze 13 hónap alatt. A három utca által határolt telken egy igen elegáns háromemeletes épületet készítettek el. A palota

megformálásában a modern szecessziós törekvéseket jól ötvözte az építész a hagyományokban bővelkedő magyaros és keleti ornamentikával. A homlokzati motívumok gazdag arany és kék mozaikja keleties hatást tükröz, főleg az első emeleti erkélynél a falsík mezőjében alkalmazott pávaszemek. A magyaros díszítőelemek a domború mázas kerámiában jelennek

meg. Rendkívül finom munkát dicsérhetünk a nyílászárókban, a lépcsőházi és padlásszínti ablakokban, kovácsoltvas rácsokban, virágtartókban.

At the corner of Tisza Lajos körút and Takaréktár utca we can find the Gróf Palace. It was named after Dr. Árpád Gróf and was designed by Ferenc J. Raichl. It was completed in only 13 months, between 1912-1913. The building on the ground lot surrounded by three streets became a rather elegant, three-storey structure. In creating the building style, the architect combined the secessionist aspirations with the rich traditions of Hungarian and Eastern ornamental styles. The frontal ornamentation of gold and blue mosaic creates a rich Oriental effect, especially in the ornamental elements and peacock motifs used on the second floor's balconies in the wall space. The Hungarian-inspired motifs come alive in the protuberant glazed ceramics. We can observe extremely fine workmanship in the doors and doorways, stairwell and dormer windows, as well as the wrought iron railings and plant holders.

An der Ecke des Tisza Lajos körút und der Takaréktár utca finden wir das Gróf-Palais. Es wurde nach seinem Bauherrn, dem Juristen Dr. Árpád Márton Gróf benannt. Die Pläne hat Ferenc J. Raichl entworfen und das Gebäude wurde 1913, innerhalb von 13 Monaten fertiggestellt. Auf dem von drei Straßen begrenzten Grundstück wurde ein recht elegantes dreistöckiges Gebäude errichtet. Bei der Gestaltung des Gebäudes hat der

Architekt die

modernen Stilelemente des Jugendstils geschickt mit der traditionellen ungarischen bzw. östlichen Ornamentik vermischt. Eine orientalische Stimmung strahlen die gold-blauen Mosaiken an den Fassaden aus, besonders die Verzierungen und Pfäumotive um die Balkons des ersten Stocks. Die ungarischen Motive sind in den erhabenen Keramikfriesen zu entdecken. Die Türen und Fenster im Treppenhaus und im Dachboden, die schmied-eisernen Gitter und Blumenbehälter sind ebenfalls sehr feine Arbeiten.

21. Szent István tér és a Víztorony

Szent István tér and the Water Tower

Der Sankt-Stephan-Platz und der Wasserturm

A Szent István tér meghatározó építménye a Víztorony. Az 1004,8 m³ víz befogadására alkalmas

The main monument in Szent István tér is the Water Tower. It was designed by Szilárd Zielinski and it stores 1004.8 cubic meters of water. It was constructed by the end of 1904 and it is the first water tower in Hungary made of reinforced concrete. Its height including the flag pole also made of reinforced concrete is 54.9 meters. Contrary to the previous function of the square as a market place, the renewed square serves as a memorial park and a park of relaxation. Keeping its original function, the water tower is a tourist sight as well. The Foucault pendulum placed inside demonstrates the rotation of the Earth on its axis. From the top of the tower the beautiful panorama can be enjoyed.

Das bestimmende Gebäude auf dem Szent István tér ist der Wasserturm. Das ist der erste völlig aus Stahlbeton gebaute Wasserturm Ungarns, der 1904 gebaut wurde und bis heute seine Funktion erfüllt. Der Baumeister des Turmes mit einem Kapazitätvermögen von 1004,8 m³ war Szilárd Zielinsky. Mit dem ebenfalls aus Stahlbeton erzeugten Fahnenstab ist der Turm 54,9 m hoch. Der neugezauberte Platz ist heutzutage ein Erholungs- und Gedenkpark, während er früher als Marktplatz genutzt wurde. Der Wasserturm – seine ursprüngliche Funktion beibehaltend – gilt auch als eine touristische Sehenswürdigkeit. Durch das in dem Turm aufgehängten Foucault-Pendel ist beweisbar, dass sich die Erde um ihre Achse dreht. Von der Dachterrasse bietet sich dem Besucher das volle Panorama der Stadt.

toronyot Zielinski Szilárd tervezte. Ez Magyarország első és teljes egészében vasbetonból felépített víztornya, amely 1904-ben készült el és máig betölti eredeti funkcióját. Az ugyancsak vasbetonból készített zászlótartó rúdjaival együtt a víztorony 54,9 m magas. Az újjávarázsolt térnek a pihenő- és emlékpark jellege a meghatározó a korábbi piac funkcióval szemben. A víztorony egyben turisztikai látványosság is, a benne elhelyezett Foucault-ingával bizonyosodhatunk meg arról, hogy a Föld forog a saját tengelye körül. A torony tetejéről pompás kilátás nyílik a városra.

22. Református templom

Protestant Church

Die kalvinistische Kirche

A református, más néven Kakasos templom, az árvíz utáni rekonstrukció és összefogás szép példája. Tisza Lajos, újjáépítési királyi biztos közbenjárására jelölték ki a templom helyét és a telket ingyen kapta az egyház. A terveket Schulek Frigyes készítette, a kivitelezést pedig a norvég építési vállalkozó Gregersen Guilbrandt végezte, aki maga is református lévén, a mélyen fekvő telek mintegy 2 méterrel való feltöltését saját költségén vállalta. Az ünnepélyes átadásra 1884. május 25-én került sor. A szabálytalan oldalú, háromszög alakú telekre Schulek egymással 120o-os szöget bezáró háromlevelű lóherére emlékeztető alaprajzú templompéldet álmodott meg. A kakasos templom közelében van a Református palota, amely közel harminc évvel később megépülve, egy egészen új stílust mutat be. Magyar Ede eklektikus– szecessziós munkája 1911-re készült el.

The Protestant Church, also called the church with the cockerel, is regarded as a great example of the reconstruction and co-operation after the flood. The place of the church was chosen following the recommendation of Lajos Tisza, the royal commissioner of the reconstruction and the plot was given free of charge to the church. It was designed by Frigyes Schulek and its realisation was directed by Gregersen Guilbrandt, a Norwegian builder and a protestant himself, who undertook to fill up the plot found too deep up to 2 meters on his own costs. It was inaugurated on 25 May 1884. On the

plot forming a triangle with sides of various length, Schulek designed a church whose layout resembled a clover with three leaves in angles of 120° with one another. Near the church we can find the Protestant Palace, which shows a rather new style

characteristic of the times almost 30 years later. This excellent piece of artwork by Ede Magyar was designed in eclectic – art nouveau style in 1911.

Die reformierte Kirche mit dem Hahn ist ein schönes Beispiel für die Rekonstruktion und den Zusammenschluss nach dem Hochwasser. Mit Hilfe von Graf Lajos Tisza, dem königlichen Kommissar für den Neubau, wurde der Ort der Kirche bestimmt, den Baugrund bekam die Kirche gratis. Die Pläne wurden von Friedrich Schulek gemacht, die Bauarbeiten hat ein norwegischer Unternehmer, Gregersen Guilbrandt ausgeführt. Guilbrandt, der auch Calvinist war, hat die um etwa zwei Meter

hohe Auffüllung des tief liegenden Baustückes auf eigene Kosten übernommen. Die festliche Übergabe fand am 25. Mai 1884 statt. Auf den dreieckigen Baugrund erräumte Schulek eine Kirche mit an einen dreiblättrigen Klee erinnernden Grundriss, dessen Blätter miteinander einen Winkel von 120° bilden. In der Nähe der Kirche steht das Calvinistische Palais, der aus der 30 Jahre späteren Zeit einen ganz anderen Stil vorstellt. Diese ausgezeichnete Arbeit von Ede Magyar im eklektischen Jugendstil wurde im Jahre 1911 fertig gestellt.

23. Anna fürdő

*Anna Bath
Das Annabad*

Adolf műve, akik eklektikus, a török fürdőkre emlékeztető megjelenéssel tervezték meg. Nevét az 1927-ben fúrott kútból nyert termál-gyógyvízről kapta. A fürdővendégek gyógyászati, wellness szolgáltatásokat vehetnek igénybe, éjszakai fürdőzési lehetőség is van minden hétköznapon.

The steam bath, as the local people call it, opened its gates on 6 September, 1896. It was designed by Antal Steinhardt and Adolf Lang in eclectic style with features characteristic of Turkish baths. In 1927 the artesian water was replaced with thermal and medicinal water. It offers medicinal and wellness services, and night bath every weekday.

Az eredetileg városi közfürdőként működő Anna fürdő 1896-ban nyílt meg. Steinhardt Antal és Lang

Das ursprünglich als Stadtbad aufgebaute Annabad wurde 1896 geöffnet. Antal Steinhardt und Adolf Lang entwarfen das Gebäude im

eklektischen Stil, zugleich mit einer Erscheinung, die für die türkischen Bäder typisch war (Kuppel, intime innere Raumgestaltung). Das im Jahre 1927 entdeckte Thermal- und Heilwasser löste das artesische Leitungswasser ab, das Bad

bekam seinen Namen auch nach dem Wasser. Das heutige Bad besuchen die älteren Menschen wegen der Heil-, die jüngeren wegen der Wellnessabteilung. An den Werktagen gibt es auch Nachtbademöglichkeit.

24. Alsóvárosi templom

*Alsóvárosi Church
Die Unterstädtische Kirche*

Szeged déli részén, Alsóváros központjában található egy 500 éves épületegyüttes, a Ferences templom és kolostor. A templom több periódusban, egy régebbi egyházi épület anyagának felhasználásával 1503-ban készült el. Mestere nagy valószínűséggel a már a visegrádi építkezéseknél is feltételezett Johannes fráter, aki a kolozsvári Farkas utcai református templomot, valamint Nyírbátorban a református és a minorita templomokat építette, kései gótikus stílusban. A templomban két Mária-kegykép is van. Az egyik kegykép az 1713-ban Graff Antal szerzetes szobrász által készített barokk főoltárban van elhelyezve. A másik a Fekete Mária kép, melynek eredetije a lengyelországi Czeszochowa-ban található. A templom előtt áll egy értékes, barokk stílusú Mária-szoborcsoport, amely 1752-ből származik. Az alsóvárosi templom búcsúját Havas Boldogasszony napján, augusztus 5-én tartják.

In the center of Alsóváros (Lower City) stands a 500 years old group of buildings: a Franciscan church and monastery. The church was built in several periods, likely using the materials of an earlier church building, to be completed in 1503. The master of the construction

was probably Frater Johannes, who was suspected to be the master in the great buildings in Visegrád, who built the Presbyterian

church in Farkas Street, Kolozsvár, as well as the Presbyterian and Minorite churches in Nyírbátor in the end of 15th

century-early 16th century style of late Gothic. There are two icons of Maria in the Franciscan church of Alsóváros. One of the icons has been placed in the baroque main altar,

front of the church stands the baroque statue of Mary from 1752. The patronal festival of Alsóvárosi Church is the day of Snowy Blessed Virgin, so every year, thousands go to the church on 5 August to pray for assistance and comfort.

Im Süden von Szeged, im Zentrum von Alsóváros (Unterstadt) steht ein 500 Jahre alter Gebäudekomplex, bestehend aus Franziskanerkirche und -kloster. Die Kirche wurde in mehreren Perioden, wahrscheinlich durch Verwendung des Materials eines früheren kirchlichen Gebäudes bis 1503 gebaut. Der Baumeister war vermutlich Pater Johannes, der mehrere Kirchen (in Kolozsvár und in Nyírbátor) im spätgotischen Stil errichtet hat. Sogar zwei Gnadenbilder der Heiligen Jungfrau sind in der Kirche zu finden. Das erste steht im barocken Hauptaltar (geschnitzt 1713 vom Mönchen Antal Graff). Das andere Gnadenbild ist die „Schwarze Maria“, deren Vorbild in Czestochowa in Polen befindlich ist. Vor der Kirche steht eine wertvolle Maria-Statuengruppe im Barockstil aus dem Jahre 1752. Die unterstädtische Kirche feiert am 5. August, am Tag Maria Schnee die Kirchweih.

made in 1713 by Antal Graf monk sculptor.

The other icon is the Black Maria, whose predecessor can be found in Czestochowa, Poland. In

25. Alsóvárosi tájház

Rural House in Alsóváros
Landhaus in Alsóváros

Az Alsóvárosi templom főoltárának „istenszöm“-motívuma, a középpontból szétfutó sugarak a városrész számos lakóházán felismerhető díszítőelemmé vált. A „napsugaras házak“ háromszögletű oromzata a vallásos családok számára a Szent-háromságot jelképezi. Bálint Sándor (1904-1980) egyetemi tanár, Szeged

néprajzának és művelődéstörténetének kiváló kutatója a városban és környékén élők vallási szokásait, hiedelmét, hitvilágát tanulmányozta. A „legszőgedibb szőgedi“ emlékházának egy felújított napsugaras ház ad otthont, amely bemutatja az alsóvárosi és a dél-alföldi népeletet, a két világháború közötti időszak használati tárgyait is. Az állandó kiállítás mellett az ünnepekhez

kötődő népszokásokat egyedi hangulatú programokkal jelenítik meg.

Nyíl utca 43. • Tel.: +36-30/501-2822
Nyitva: csüt., péntek, szo. 10.00-18.00
a többi napon bejelentkezés alapján

The God's Eye motive of the main altar in the Alsóvárosi Church (Lower Town Church), the radial lines, became recognizable ornaments of the houses in lower town. The triangle gable of the „sunshine houses“ represent the Holy Trinity for religious families. Sándor Bálint (1904-1980), born in Alsóváros (Lower Town), was a university professor, excellent researcher of the ethnography and cultural history of Szeged. He studied the religious customs and believes of the people living in Szeged and its surroundings. The renovated „sunshine house“ gives place for the exhibition on the life of the Southern Great Plain and the consumer goods of the period between the two World Wars. Besides the permanent exhibition the events presenting folk customs in relation with different holidays offer unique programs for visitors.

Nyíl u. 43.
Tel.: +36-30/501-2822
Open Thu-Fri-Sat 10.00-18.00
other days by prior arrangement

Das „Gottesauge“-Motiv des Hauptaltars der Franziskanerkirche, die aus einem Zentrum heraus verlaufenden Strahlen wurden zu einem bestimmenden Zierelement der Häuser in der Unterstadt. Der dreieckige Giebel der „Sonnenstrahlen-Häuser“ symbolisiert die Heilige Dreifaltigkeit für die gläubigen Familien. Der Universitätsprofessor Sándor Bálint (1904-1980)

widmete sein Leben der Forschung der

Volkskunde, er sammelte die religiösen Gebräuche, Gebete, Lieder der Bevölkerung in Szeged und der Umgebung. Sein Gedenkhaus wurde in einem erneuertem Sonnenstrahlen-Haus eingerichtet, wo das Leben und die Gebrauchsgegenstände von Szeged-Unterstadt und der Südlichen Tiefebene der Zwischenkriegszeit vorgestellt wird. Neben der ständigen Ausstellung können die Besucher die Volksbräuche um die Festtage durch stimmungsvolle Programme kennen lernen.

Nyíl utca 43. Tel.: +36-30/501-2822
Geöffnet: Do-Fr-Sa 10.00-18.00
Sonstige Zeitpunkte nach vorheriger Anmeldung

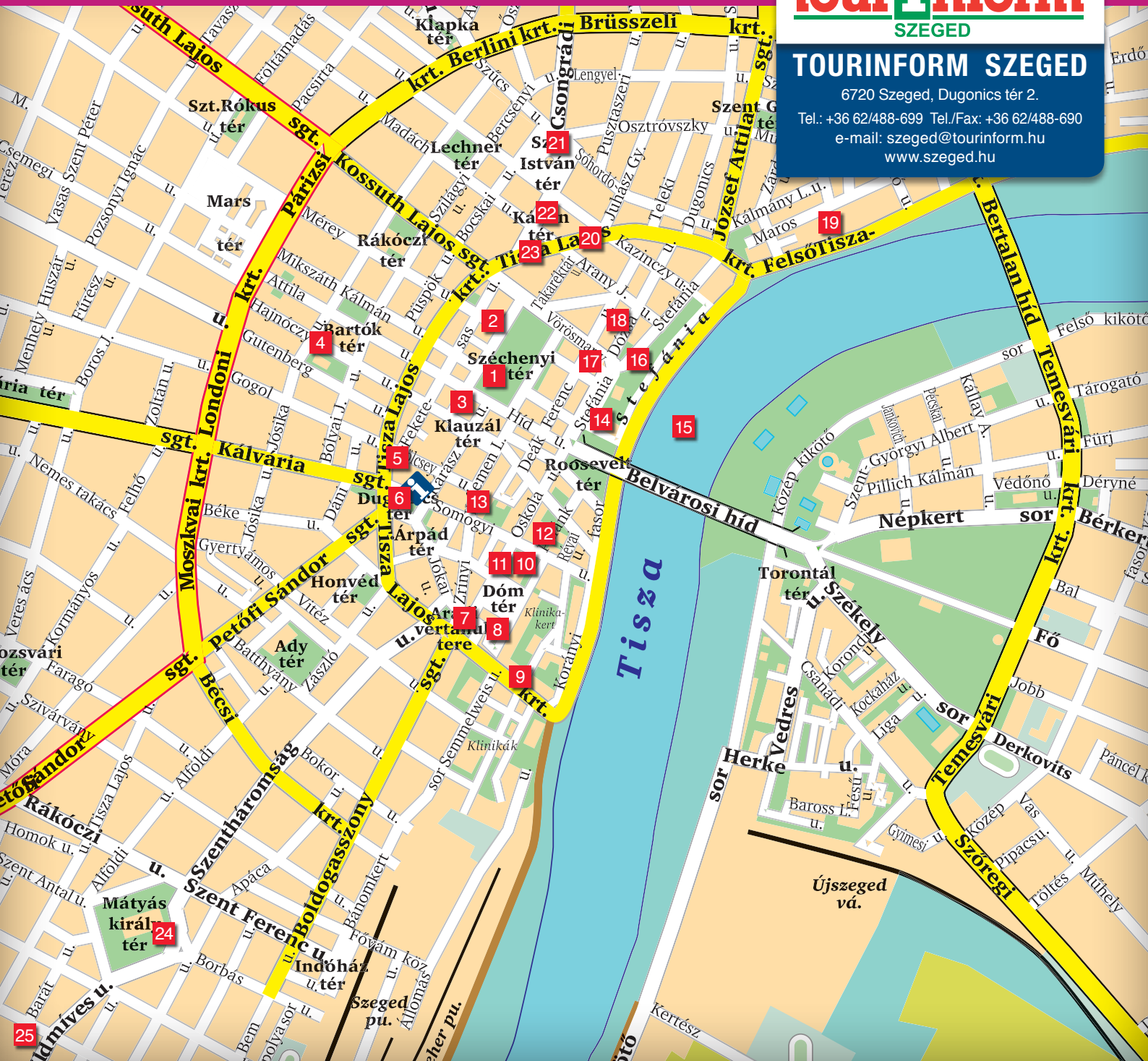
TOURINFORM SZEGED

6720 Szeged, Dugonics tér 2.

Tel.: +36 62/488-699 Tel./Fax: +36 62/488-690

e-mail: szeged@tourinform.hu

www.szeged.hu

www.szeged.hu